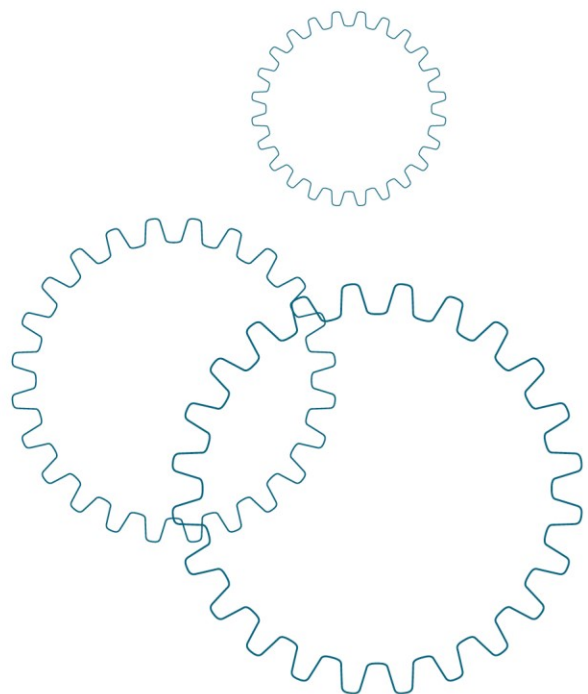

**MASKIN-
ENTREPRENØRENES
FORBUND**

Ledningsregistreringsforskriften

Erfaringer så langt

Maskinentreprenørenes Forbund – MEF

- MEF er en frittstående bransje- og arbeidsgiverorganisasjon som representerer litt over 2300 små, mellomstore og store bedrifter.
- Disse sørger for at over 40 000 ansatte har en jobb å gå til. Med en samlet omsetning på over 90 milliarder kroner
- Hovedtyngden av medlemsbedriftene driver maskinell anleggsvirksomhet, +
  - 105 skogsentreprenører
  - 52 gjenvinning og avfall
  - 33 brønn- og spesialborere
- Gjennomsnittlig 17 ansatte – den store hopen er SMB-bedrifter.

Formålet med forskriften

- Forskriften skal sikre en nøyaktig og pålitelig innmåling av ledninger og annen infrastruktur i grunnen, sjø og vassdrag, og gjøre det enkelt å få tilgang til denne informasjonen (§ 1).

Lovens utgangspunkt (pbl. § 2-3)

- Ledningseier skal på forespørsel utlevere opplysninger til den som har saklig behov for det (pbl. § 2-3).
- Dersom ledningseier mener at arbeider ikke kan utføres uten fare for skade på ledningene, skal eier vise hvor den er plassert.

Rettssubjektene i forskriften

- Rettssubjektene i forskriften:
  - *ledningseieren*: Den som har ansvaret for at ledningsanlegget fungerer og er i drift
  - *utbyggeren*: Den som planlegger eller skal utføre arbeider i nærheten av ledningsanlegget (§§ 5, 6 og 7)

«Utbyggeren» bør byttes ut med «byggherren» eller «tiltakshaver».

Brukerbetaling

- Pbl. § 2 – 3 første ledd: Eier av infrastruktur skal på forespørsel dokumentere sin infrastruktur «slik at den kan lokaliseres på en effektiv og sikker måte»
- Pbl. § 2- 3 fjerde ledd: Utgangspunktet er at det ikke kan kreves betaling.
- Prp. 110 L (2016 – 2017): Datautveksling og påvisning skal som hovedregel være vederlagsfritt.
- MEN: Åpnes for at det kan kreves betaling i forskrift

Hjemmelsgrunnlag for brukerbetaling

- Prp. 110 L (2016 – 2017): «Utlevering av opplysninger om anleggets plassering mv. og eventuell påvisning skal som *hovedregel være gratis. Det samme gjelder tiltakshavers tilbakerapportering.* Departementet ser likevel ikke bort fra at det i noen situasjoner kan være samfunnsøkonomisk riktig at anleggseier eller tiltakshaver får dekket faktiske merkostnader, for eksempel påvisning på kort varsel eller gjentatt påvisning av samme ledning, eller ønske om mer inngående dokumentasjon av eksisterende eldre anlegg som avdekkes i forbindelse med anlegg av nye ledninger. Nærmere regler om dette må i så fall hjemles i forskrift.»
- KDD innførte i forskrift likevel *mulighet* til å kreve betaling – da begrenset til kostpris
- Ved tvil om krav til betaling er rettmessig iht. forskriften, er vår tolkning at det ikke har vært lovgivers intensjon at betaling skal kreves.

Betaling for utlevering av informasjon

- § 7: *Det kan ikke kreves betaling fra eier eller annen rettighetshaver til grunnen hvor ledningene ligger, uten avtale.*
- Hva når ledningen delvis ligger på annenmanns grunn?
- Koster det mer for Geomatikk å reprodusere/formidle om samme ledningsnett over flere eiendommer?
- Kr. 500 for utlevering av kart for første ledningseier og deretter påslag på kr. 150 pr. påfølgende ledning. Hvorfor er det dyrere å levere kart for ledningseier nr. 1 enn for ledningseier nr. 2 på samme sted?

Vederlagsfri og betalt påvisning

- Ledningseier skal vurdere om egen dokumentasjon er god nok. Må vurderes konkret.
- Dersom ledningseieren mener at *dokumentasjonen ikke er god nok til at arbeidene ikke kan utføres uten fare for skade, skal ledningseier påvise* (§ 5 tredje ledd).
- *Nødvendig påvisning* skal skje uten krav om ytterligere betaling. Unødvendig påvisning faller utenfor.
- KDD: Ledningseier skal vurdere risikoen. Terskelen for anse påvisning som nødvendig, skal være lav.
- Betaler entreprenørene ofte for påvisninger som ikke er nødvendige?

Tilbakerapportering

- § 6: Utbygger skal tilbakerapportere resultat av ledningsarbeidet til ledningseier iht. standarden.
- Hvis et ledningsanlegg blir avdekket men ikke flyttet, «skal utbyggeren dokumentere dette». Hva betyr det?
- Gjelder ikke ukjente ledninger
- Skal skje uten betaling (§ 7)

Gyldighetsperiode

- § 7 fjerde ledd bokstav b: *Ledningseier kan kreve betaling for gjentatt påvisning innenfor en fastsatt gyldighetsperiode.*
- Forskriften fastsetter ikke en gyldighetsperiode.
- Ifølge Geomatikk's vilkår, er en påvisning gyldig i kun 30 dager.
- Reelt sett er dette unødvendig kort tid i de fleste tilfellene.
- En generell gyldighetsperiode for hele landet viser at forsvarlighetsvurderingene ikke gjøres konkret.

Akutte hendelser og soneinndelinger

- Geomatikk krever ikke betaling ved akutte hendelser
- Er ikke regulert i forskriften
- Geomatikk: «Med akutt vannlekkasje og kabelfeil menes **større** vann- og kloakklekkasjer, kritiske feil på infrastruktur eller andre presserende forhold som berører samfunn/økonomi»

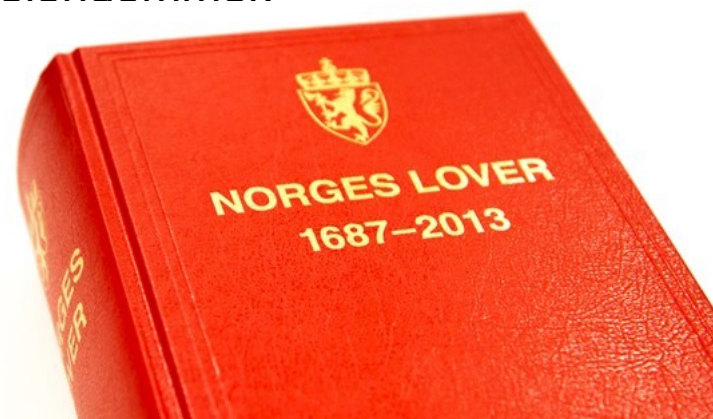
Frister og ansvar for skader på anlegg og forsinkelser hos utbygger

- Forskriften har ingen konsekvens ved oversittelse av forskriftens frister.
- Entreprenørens krav om erstatning ved sen levering?
- Ledningseiers krav om erstatning ved graveskade hvor kartet ikke er godt nok?
- Må vurderes konkret etter alminnelige erstatningsrettslige prinsipper

Anbefalinger for forbedring av forskriften

1. Behov for å regulere konsekvensene ved overtredelse av forskriften.
2. Behov for å konkretisere og objektivisere nødvendighets- og nøyaktighetskriteriene i § 5 (utlevering av opplysninger og påvisning av ledningsanleggets beliggenhet på stedet) og § 7 (frister og betaling)
3. Behov for å konkretisere gyldighetsperioden til det utleverte ledningsinformasjonen.
4. Behov for en nærmere regulering i hva som ligger i selvkostprinsippet ved utlevering av kart hvor det er flere ledninger/flere eiendommer.
5. Behov for å endre begrepsbruken – «utbygger»

Behov for evaluering og forbedring av forskriften

LOVDATA **Søk**

Forskrift om innmåling, dokumentasjon og utlevering av geografisk informasjon om ledninger og annen infrastr

Kommunal- og moderniseringsdepartementet Veileder

Forskrift om innmåling, dokumentasjon og utlevering av geografisk informasjon om ledninger og annen infrastruktur i grunnen, sjø og vassdrag (ledningsregistreringsforskriften)

Dato	FOR-2020-12-18-2586
Departement	Kommunal- og distriktsdepartementet
Ikrafttredelse	01.07.2021, 01.07.2022
Sist endret	FOR-2021-12-02-3336
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2008-06-27-71-§2-3
Kunngjort	28.12.2020 kl. 16.20
Kortittel	Ledningsregistreringsforskriften

Hjemmet: Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 18. (plan- og bygningsloven) § 2-3.
Endret ved forskrift 2. des 2021 nr. 3336.

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre en nøyaktig og pålitelig innmåling og registrering av informasjon om ledninger og annen infrastruktur i grunnen, sjø og vassdrag, slik at det enkelt å få tilgang til denne informasjonen.

§ 2. Definisjoner

I forskriften menes med

- ledning: kabel, rør, tunnel, kanal, kulvert, boring og forbindelseselementer
- ledningsnett: ledninger beregnet for transport av pe drikkevann, avløpsvann, overvann eller avfall

- Standarder geografisk informasjon

Stedfesting av ledninger og andre anlegg i grunnen, sjø og vassdrag

Versjon 1.0

Hva kan entreprenørene forvente Geomatikk?

- Geomatikk AS har en dominerende markedsstilling. Fordeler og ulemper:
  - ingen konkurranse omkring pris, prispolitikk eller levering av tjenester
  - konkurranse gir grunnlag for utvikling og forbedringer
  - men en aktør gjør det enklere å standardisere tjenestene
- Som eneste tilbyder av tjenester etter forskriften, påhviler det Geomatikk et betydelig ansvar å levere iht. til forskrift og kundenes behov
- MEF kartlegger hvordan forskriften fungerer
- Entreprenørene har behov for:
  - rask og god leveranse for å unngå graveskader og levere etter kontrakt, jf. forskriftens formål.

An aerial photograph of a construction site. A yellow excavator is positioned on a paved road, pulling a concrete mixer truck. To the right of the excavator, several long orange pipes are laid out on the ground. The surrounding area is a mix of dirt, rocks, and sparse vegetation. The text 'TAKK!' is written in large white letters across the center, with 'for oppmerksomheten' written below it in a smaller white font.

TAKK!
for oppmerksomheten

www.mef.no | [mefnorge](https://www.facebook.com/mefnorge) [MEF_norge](https://www.instagram.com/MEF_norge)

